

Spiekbrieftje Wat werkt bij educatief partnerschap

Versie: september 2024

Hieronder zijn de spiekbrieftjes voor scholen uitgewerkt om goed samen te werken met leerlingen, ouders en zorgpartners. Ze kunnen helpen om kennismakings-, OPP- en zorggesprekken met leerlingen, ouders en zorgpartners effectief te structureren en te leiden, zodat passende ondersteuning geboden kan worden. Gebruik wat past bij de situatie en wat daarin nodig is.

Dit document is tot stand gekomen door hiervoor relevante inzichten af te leiden uit literatuur van het RAAK-project [kennisplatform Partnerschap in Jeugdhulpverlening en Speciaal Onderwijs](#) en inzichten verzameld door Aloysius-collega's. Met speciale dank aan Thomas Hahn voor het delen van zijn scriptie (2017) over ouderbetrokkenheid.

Meer weten? Feedback? Mail naar Eline via eline.ossevoort@aloyusstichting.nl.

Spiekbriefje: Samenwerken met Leerlingen

Belangrijk voor kennismakingsgesprekken:

- **Empathie en begrip tonen:** Zorg dat leerlingen zich begrepen en gehoord voelen.
- **Ruimte voor eigen inbreng:** Moedig leerlingen aan hun gedachten en ideeën te delen.
- **Flexibiliteit en aanpassingsvermogen:** Pas de aanpak aan op de behoeften van de leerling.

Belangrijk voor zorggesprekken:

- **Probleemverkenning:** Verken breed de problemen en krachten van de leerling.
- **Eigen inbreng in hulpvraag:** Laat de leerling de hulpvraag zelf verwoorden en delen.
- **Evaluatie van eerdere hulp:** Bespreek wat eerder wel of niet heeft gewerkt en stem nieuwe ondersteuning hierop af.
- **Betrokkenheid vergroten:** Zorg dat de leerling betrokken blijft bij het bepalen van doelen en de gekozen aanpak.

Welke tips zou jij willen toevoegen?

Spiekbriefje: Samenwerken met Ouders

Algemene tips voor ouderbetrokkenheid

- **Investeer in informeel contact:** Dit versterkt de vertrouwensband tussen ouders en school.
- **Actieve en regelmatige communicatie:** Informeer en betrek ouders proactief en regelmatig.
- **Gelijkwaardigheid in de samenwerking:** Beschouw ouders als experts over hun kind en toon respect voor hun inbreng.
- **Flexibiliteit in communicatie:** Stem af op de behoeften van ouders, bied verschillende communicatievormen aan (telefoon, e-mail, persoonlijk contact).

Kennismakingsgesprekken:

- **Open communicatie:** Zorg dat ouders zich welkom voelen en gebruik begrijpelijke taal.
- **Structuur in het gesprek:** Stel samen met ouders een gespreksagenda op.
- **Partnerschap en gelijkwaardigheid:**
 - Onderstreep dat de kracht van het partnerschap ligt in de verschillen tussen school en ouders.
 - Maak duidelijk dat ouders verantwoordelijk zijn voor de opvoeding thuis, en de school voor het onderwijs en de opvoeding op school.
- **Vertrouwensrelatie opbouwen:**
 - Leer elkaars perspectief kennen en wissel informatie uit.
 - Organiseer een startgesprek aan het begin van het schooljaar om de relatie met ouders en leerlingen te versterken.
 - Respecteer de culturele en religieuze achtergronden van ouders.

Zorggesprekken:

- **Breed verkennen van problemen:** Betrek ouders bij het verkennen en analyseren van de problemen van hun kind.
- **Krachten en hulpbronnen identificeren:** Werk samen met ouders om sterke punten en mogelijke ondersteuningsbronnen te ontdekken.
- **Realistische verwachtingen:** Wees eerlijk over wat wel en niet mogelijk is binnen de ondersteuning.
- **Wederzijdse betrokkenheid:**
 - Zorg dat zowel ouders als school actief betrokken zijn bij de zorg voor het kind.
 - Herken de emotionele lading die zorggesprekken voor ouders kunnen hebben en wees bewust van hun gevoelens.
- **Helderheid en transparantie:**
 - Zorg dat ouders de procedures begrijpen en belangrijke documenten op tijd ontvangen.
 - Wees eerlijk over wat mogelijk is binnen de ondersteuning en de beperkingen.
- **Focus op talenten en ondersteuning:**
 - Leg de nadruk op de talenten van het kind, maar wees ook duidelijk over de gebieden waar extra ondersteuning nodig is.
 - Werk samen met ouders om oplossingen te vinden voor uitdagingen in de begeleiding.
- **Flexibiliteit:**
 - Toon flexibiliteit in het plannen van afspraken, rekening houdend met taalbarrières, beperkingen of andere behoeften van ouders.

Algemene strategieën voor ouderbetrokkenheid

- **Geïntegreerde aanpak en visie:**
 - Zorg dat ouderbetrokkenheid deel uitmaakt van een geïntegreerde aanpak binnen de hele school. Creëer draagvlak bij het hele team.
 - Ontwikkel een duidelijke visie op ouderbetrokkenheid en communiceer deze naar alle betrokkenen.
- **Partnerschap en communicatie:**
 - Zoek naar overeenkomsten met ouders en maak duidelijke afspraken die regelmatig geëvalueerd worden.
 - Definieer een “open houding” en pas deze toe in alle communicatie met ouders.
- **Competentie en autonomie van ouders:**
 - Beschouw ouders als serieuze partners en geef hen een duidelijke rol in de besprekingen over hun kind.
 - Stimuleer ouders om actief deel te nemen aan de schoolgemeenschap (bijvoorbeeld ouderwerkgroep, MR/GMR).

Welke tips zou jij willen toevoegen?

Spiekbriefje: Samenwerken met Zorgpartners

Algemene tips:

- **Duidelijke afspraken:** Zorg dat alle betrokkenen weten wie welke rol en verantwoordelijkheid heeft.
- **Systematisch werken:** Houd gestructureerde en regelmatige besprekingen, met een focus op preventieve zorg.
- **Transparantie:** Wees eerlijk en open in de communicatie, en stel vragen om elkaars expertise te benutten.

Belangrijk voor de start van de samenwerking:

- **Kennismaken en contact onderhouden:** Investeer tijd in het opbouwen van relaties en blijf in contact.
- **Duidelijkheid over regie:** Maak expliciet wie de regie heeft in een bepaalde casus en wanneer deze kan wisselen.

Belangrijk tussentijds:

- **Monitoren en bijsturen:** Evaluer de voortgang regelmatig en stuur bij waar nodig.
- **Jongeren en ouders betrekken:** Zorg dat zij in elke fase betrokken blijven bij beslissingen en de uitvoering daarvan.

Welke tips zou jij willen toevoegen?

Spiekbriefje: Algemene Gesprekstips

Voor zowel kennismakings- als zorggesprekken:

- **Aandachtgevend gedrag:** Maak oogcontact, gebruik positieve lichaamstaal en toon oprechte interesse.
- **Selectieve luistervaardigheden:** Stel gerichte vragen, parafraseer wat er gezegd wordt, en reflecteer gevoelens.
- **Samenvatten:** Herhaal regelmatig wat is besproken om te zorgen dat alle partijen het gesprek volgen en begrijpen.
- **Kwetsbaarheid tonen:** Het durven delen van onzekerheden kan de vertrouwensband versterken.
- **Verzekeren begrip:** Leg moeilijke woorden uit, gebruik eenvoudige taal, en vraag na of alles begrepen is.

Afsluiting van het gesprek:

- **Vraag om feedback:** Hoe hebben de leerlingen, ouders of zorgpartners het gesprek ervaren? Zijn er nog vragen of zorgen?
- **Nazorg bieden:** Geef aan dat men later nog kan terugkomen op het gesprek en bied mogelijkheden voor verdere vragen of overleg.

Welke tips zou jij willen toevoegen?